

روزشمار جنگ

شنبه

۳ شهریور ۱۳۶۳

۲۷ ذی‌قعدة ۱۴۰۴

۲۵ اوت ۱۹۸۴

۵۵۰

توپخانه ارتش عراق امروز یک روستا در منطقه مریوان را هدف قرار داد و در سایر جبهه‌ها همچنان تبادل آتش پدیده غالب بود. درهمین حال و باوجود تلاش تصمیم‌گیران سیاسی و نظامی جمهوری اسلامی ایران برای شکستن رکود در جبهه‌های جنگ، تعویق در اجرای عملیات به برخی گمانه‌زنی‌ها دامن می‌زند.

طبق اعلام سپاه مریوان ساعت ۲۱ امشب، در جریان حملات توپخانه‌ای عراق ۲ گلوله توپ به روستای دزلی اصابت کرد. در این حمله یکی از اهالی زخمی و برق روستا قطع شد.^۱ در سایر نقاط و جبهه‌ها نیز تبادل آتش بین ایران و عراق برقرار بود. براساس اطلاعیه ارتش جمهوری اسلامی ایران در جبهه‌های غرب و شمال‌غرب، تبادل آتش با برتری قوای خودی ادامه داشت و بر اثر آن خسارات و تلفاتی به نیروهای دشمن وارد شد.^۲ همچنین، طبق گزارش شهربانی استان خوزستان «شهر [آبادان] به‌طور پراکنده زیر آتش دشمن قرار داشته است که در نتیجه آن اطراف بیمارستان شهید صدوقی، تأسیسات گمرک، فلکه دیزل‌آباد، خیابان چهل‌متری و جزیره مینو مورد اصابت واقع گردیده است. ضمناً تعداد ۱۴ نفر از برادران نیروی دریایی، زمینی [ارتش] و سپاه در منطقه مجروح گردیده‌اند.»^۳

باوجوداین، مسئولان و تصمیم‌گیران سیاسی و نظامی جمهوری اسلامی ایران تلاش‌های خود را برای اجرای یک عملیات و شکستن رکود پیش‌آمده در جبهه‌های جنگ پیگیری می‌کنند. دراین زمینه، حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی در یادداشت‌های روزانه خود نوشته است: «اول شب، آقایان صیاد و [محسن] رضایی آمدند. برای شکستن بن‌بست مدیریت جنگ به توافق مقدماتی رسیدیم؛ قرار شد پس از ارائه طرح‌های عملیاتی ارتش و سپاه، من و آقای [آیت‌الله] خامنه‌ای تصمیم بگیریم.»^۴

باین حال، خودداری ایران از اجرای یک عملیات جدید با گذشت بیش از پنج ماه از سال جاری، موجب شده است مقامات عراقی تحلیل‌هایی غیرواقع‌بینانه مطرح کنند. به گونه‌ای که امروز طه یاسین رمضان عضو شورای فرماندهی انقلاب عراق و فرمانده ارتش خلقی این کشور، گفت: «عدم انجام حمله‌ای که حکمرانان ایران وعده داده بودند به حالت رعب و وحشت و ترس که از فکر نتیجه حمله به آنها مستولی گشته است برمی‌گردد.»^۵ وی که از یک پادگان ارتش عراق در استان بابل عراق بازدید می‌کرد، افزود: «مقامات ایران هنوز به خوبی عواقب شدید و تلفات عظیمی که نیروهای شکست‌خورده خود به هنگام آزمایش شانس شومشان در حمله به نیروهای شجاع ما در نبردهای پیشین چشیده بودند به یاد دارند.»^۶

۵۵۱

اقدامات متقابل نیروهای خودی و عناصر مسلح غیرقانونی در مناطق کردنشین غرب کشور امروز نیز ادامه یافت و در نتیجه آن تلفات و خساراتی به دو طرف وارد آمد.

گروهی از پاسداران پایگاه بله‌سور واقع در منطقه الند (بین سلماس و خوی)، در مسیر تردد عناصر ضدانقلاب اجرای کمین کرده و با آنها درگیر شدند. در این حادثه یکی از عناصر ضدانقلاب کشته شد، ۲ نفر زخمی شدند و یک تن دیگر به اسارت درآمد.^۷ همچنین در این درگیری علاوه بر ۸ رأس اسب و ۲ رأس قاطر متعلق به افراد مسلح غیرقانونی،^۸ تعدادی مدارک تشکیلاتی، یک قبضه اسلحه کلاشینکف و ۴ گلوله آرپی. جی نیز به دست نیروهای خودی افتاد.^۹ یگان حزب‌الله کامیاران و سنجندج نیز به همراه یک گروه از گردان محمد رسول‌الله (ص) در روستای ترازوله (حوالی کامیاران) با عده‌ای از افراد مسلح غیرقانونی درگیر شدند. در این درگیری «یکی از برادران یگان کامیاران شهید و ۳ نفر مجروح می‌شوند و یکی از اعضای حزب کمونیست به هلاکت می‌رسد. ۲ چته دمکرات نیز در یک زاغه پنهان می‌شوند که زاغه توسط برادران به آتش کشیده می‌شود.»^{۱۰}

از سوی دیگر امروز، یک دستگاه کمپرسی مهندسی - رزمی متعلق به سپاه نقده که حامل مقادیری مواد غذایی و لوازم یدکی بود در جاده مهاباد - سردشت در کمین گروهی از عناصر ضدانقلاب گرفتار شد و سرنشینان آن با مهاجمان درگیر شدند. در لحظات اول درگیری، راننده کمپرسی موفق به فرار شد و عناصر ضدانقلاب ۲ نفر دیگر را به گروگان گرفتند. یکی از گروگان‌ها با استفاده از تاریکی شب فرار کرد، اما مهاجمان گروگان دیگر را که از نیروهای وظیفه (سرباز) بود، به شهادت رساندند.^{۱۱}

امروز همچنین چته‌های کومه‌له به سرپرستی لطیف نیک‌پی به یکی از پایگاه‌های اطراف مریوان حمله کردند که در نتیجه ۲ نفر از نیروهای پایگاه مجروح شدند.^{۱۲}

۵۵۲

در آستانه برگزاری اجلاس کمیته هفت گانه کشورهای عربی امروز اظهارنظرها و تحلیل هایی درخصوص دستور کار این اجلاس و نیز مسئله پایان دادن به جنگ عراق و ایران منتشر شد. اجلاس وزیران امور خارجه هفت کشور عربی قرار است فردا در بغداد تشکیل شود و در این جلسه وزرای مذکور مسائل مهمی نظیر جنگ عراق و ایران را مطرح خواهند کرد. به همین منظور امروز شیخ صباح الاحمد الصباح معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه کویت، وارد بغداد شد. وی قبل از ترک کویت «اهداف این جلسات را آماده سازی ترتیبات لازم برای کنفرانس سران [عرب] اعلام کرد» و درمورد ارتباط میان تلاش های کشورهای عضو جنبش عدم تعهد و کمیته هفت گانه عربی گفت: «دو طرف یک راه حل [برای] پایان دادن [به] جنگ را دنبال می کنند».^{۱۳}

به گفته رادیو مونت کارلو، «وزیران خارجه عرب فردا در جلسه خود نتایج گفت وگوها و مسافرت های خود به تعدادی از پایتخت های کشورهای غربی و شرقی به اضافه توکیو و پکن در چارچوب یافتن راه حلی برای جنگ خلیج [فارس] را بررسی خواهند کرد». این رادیو همچنین درمورد محتوای مذاکرات این اجلاس افزود: «پیش بینی می شود که وزیران خارجه عرب فردا در جلسه خود در بغداد طرحی برای انتقال مسئله کشمکش اعراب و ایران به سازمان ملل را مورد بحث قرار دهند. به طوری که این طرح پیشنهادی به جلسات دوره عادی مجمع عمومی سازمان ملل که در اواسط ماه آینده تشکیل می شود ارائه خواهد شد تا یک پیش نویس قرارداد بین المللی زیر نظر سازمان ملل جهت خاتمه دادن به این کشمکش ها که جریان آن منطقه خلیج [فارس] را با خطر روبه رو خواهد ساخت و بحران بین المللی را متشنج تر خواهد کرد تهیه شود».^{۱۴}

امروز همچنین، اظهارنظری درمورد تلاش ها برای پایان دادن به جنگ عراق و ایران انتشار یافت. ایندیرا گاندی نخست وزیر هند، در مصاحبه ای با خبرگزاری یوگسلاوی ضمن اعلام اینکه از روز دوشنبه (پس فردا) با رئیس شورای ریاست جمهوری یوگسلاوی دیدار خواهد داشت، گفت در این دیدار درمورد فعالیت های جنبش عدم تعهد گفت وگو خواهد شد. وی همچنین با ابراز نگرانی از تداوم جنگ عراق و ایران آن را «یکی از مصیبت بارترین وقایع زمان حال» توصیف کرد و با بیان اینکه «به طور دائم با رهبران دو کشور درگیر در جنگ در تماس است، اظهار امیدواری کرد تلاش های جنبش عدم تعهد در این زمینه نتایج مثبتی دربرداشته باشد».^{۱۵}

عبدالعزیز حمد الصقر رئیس اتاق بازرگانی و صنایع کویت، نیز که در مسکو به سر می برد درمورد گفت وگوهای خود با مقام های شوروی درمورد جنگ ایران و عراق گفت: «ما بر لزوم اعمال فشار شوروی در جهت حل مسئله فلسطین و پایان جنگ ایران و عراق که در جهت منافع هر دو کشور همسایه، مسلمان و جهان است تأکید ورزیدیم». وی همچنین با اشاره به تأثیر این جنگ بر فعالیت های تجاری و اقتصادی منطقه افزود: «این جنگ باعث افزایش رکود اقتصادی در کشورهای عربی به خصوص در بخش نفتی گردیده است».^{۱۶}

۵۵۳

در عرصه تحرکات دیپلماسی جمهوری اسلامی، امروز نماینده ایران در سازمان ملل به قطعنامه حق تعیین سرنوشت پورتوریکو رأی مثبت داد و وزارت امور خارجه ایران نیز در آستانه چهارمین دور مذاکرات ژنو برای حل مسئله افغانستان بیانیه‌ای صادر کرد.

کمیته استعمارزدایی سازمان ملل متحد در جلسه‌ای حق تعیین سرنوشت پورتوریکو را به رأی گذاشت. در این رأی‌گیری که با حضور ۲۲ عضو کمیته برگزار شد، قطعنامه پیشنهادی کوبا و ونزوئلا با ۱۱ رأی مثبت، ۲ رأی مخالف و ۹ رأی ممتنع به تصویب رسید. ایران به همراه کشورهای کوبا، ونزوئلا، اتحاد شوروی، افغانستان، بلغارستان، چکسلواکی، عراق و سوریه به این قطعنامه رأی مثبت دادند. همچنین در این جلسه نماینده شوروی در حمایت از قطعنامه مذکور گفت: «امریکا پورتوریکو را به یک ناو هواپیمابر غرق‌نشده تبدیل کرده است که تهدیدی علیه کل منطقه به شمار می‌رود».^{۱۷} امروز همچنین، وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در آستانه چهارمین دور مذاکرات مربوط به مسئله افغانستان، در بیانیه‌ای اعلام کرد: «درحالی که کشور مسلمان افغانستان پنجمین سال اشغال نظامی خود را پشت سر می‌گذارد، نیروهای اشغالگر با حملات پی‌درپی زمینی و هوایی به مواضع مجاهدین مسلمان و مردمی که نمی‌خواهند سلطه بیگانگان را بر کشور خود تحمل نمایند، سعی در تثبیت موقعیت خویش می‌نمایند.

هم‌زمان با ادامه سرکوب مردم مسلمان افغانستان و درحالی که نزدیک به یک‌چهارم جمعیت این کشور به‌خاطر عدم وجود امنیت و شرایط لازم برای زندگی در افغانستان میهن خود را ترک گفته و به کشورهای دیگر مهاجرت نموده‌اند، ابرقدرت‌ها در پی معامله بر سر آینده این کشور اسلامی و حل این قضیه از طریق زدوبندهای سیاسی می‌باشند.

جمهوری اسلامی ایران اعتقاد دارد این تلاش‌ها نه‌تنها به‌دلیل عدم حضور مجاهدین - که نمایندگان واقعی افغانستان هستند - مشروعیت ندارد، بلکه نهایتاً جز تأمین منافع ابرقدرت‌ها نتیجه دیگری را دربرنخواهد داشت. وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران ضمن اعتقاد به عدم شرکت در این نوع مذاکرات، کلید حل قضیه و تحقق یک افغانستان مسلمان، مستقل و غیرمتعهد را در خروج بی‌قیدوشرط قوای اشغالگر شوروی از این کشور، عدم جایگزینی این نیروها با هر نیروی استکباری دیگر، بازگشت محترمانه پناهندگان افغانی به کشور خویش و شناسایی حق تعیین سرنوشت برای ملت افغانستان دانسته و بر آن تأکید می‌ورزد».^{۱۸}

۵۵۴

امروز جلسه فوق‌العاده شورای اقتصاد تشکیل و درمورد بودجه سال ۱۳۶۴ تصمیماتی اتخاذ شد. در این جلسه که به ریاست میرحسین موسوی نخست‌وزیر، برگزار شد «ابتدا بخشنامه بودجه سال ۱۳۶۴ کل کشور، که براساس نظرات اعضای شورای اقتصاد توسط سازمان برنامه و بودجه

تلفیق و تدوین گردیده بود، مورد بررسی قرار گرفت و باتوجه به شاخص‌های اقتصادی و لزوم مهار تورم، حفظ و تداوم تولید و تضمین اشتغال مولد، سیاست‌های اقتصادی دولت در سال ۱۳۶۴ تعیین شد.»

همچنین مقرر شد به منظور اجرای مصوبه مجلس شورای اسلامی مبنی بر تقدیم لایحه بودجه تا تاریخ ۵ آذرماه هر سال، کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور بودجه پیشنهادی خود را برای بررسی و تلفیق حداکثر تا تاریخ ۲۱ مهرماه در اختیار سازمان برنامه و بودجه قرار دهند. گفتنی است «جهت‌گیری‌های اساسی بودجه سال ۶۴ عبارت‌اند از مقبول‌نبودن افزایش سهم درآمد حاصله از [فروش] نفت در تأمین هزینه‌های جاری و عمرانی و لزوم افزایش درآمدهای غیرنفتی و ضرورت کاهش اتکا به استقراض از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.»^{۱۹}

۵۵۵

ایران به منظور اجرای سیاست درهای باز، افزایش تحرکات در صحنه‌های دیپلماتیک و اعزام نمایندگان به کشورهای مختلف را در دستور کار خود قرار داده است. این تحرکات از جمله موضوعاتی است که مورد توجه تحلیل‌گران بین‌المللی قرار گرفته است. هرچند در میان این تحلیل‌ها اطلاعات ناقص و حتی نادرست نیز مطرح می‌شود، اما به عنوان نمونه‌ای از دیدگاه‌های موجود بین‌المللی حائز اهمیت است. امروز رادیو اسرائیل به نقل از هفته‌نامه *المستقبل* مدعی شد ایران نماینده‌ای به پاریس اعزام کرده و مذاکرات محرمانه‌ای با مقام‌های فرانسوی انجام داده است. رادیو اسرائیل گزارش داد: «هفته‌نامه عربی *المستقبل* که در پاریس انتشار می‌یابد، طی گزارشی تحت عنوان مأموریت‌های سری مقامات ایرانی فاش ساخت که حکومت اسلامی ایران اخیراً مأمورانی را محرمانه به فرانسه و چند کشور غربی اعزام داشته تا مذاکراتی را به منظور بهبود مناسبات تهران با ممالک مزبور به عمل آورند. *المستقبل* نوشت حکومت تهران پس از دریافت گزارشی دایر بر اینکه احتمالاً شکافی در دوستی موجود بین فرانسه و عراق ایجاد گردیده، تصمیم گرفت سیدصادق طباطبایی، از بستگان نزدیک آیت‌الله خمینی، را به پاریس اعزام دارد. آقای طباطبایی که سال قبل در آلمان غربی به قاچاق تریاک متهم گردیده، در گذشته چندین مأموریت محرمانه و حساس در رابطه با خرید اسلحه انجام داده است. به نوشته *المستقبل* آقای طباطبایی طی این سفر بسیار محرمانه، سلسله گفت‌وگوهای مهمی را با مقامات عالی‌رتبه فرانسوی به عمل آورد و چهار نکته را مورد تأکید قرار داد؛ نخست آنکه اگر فرانسه از موضع خصمانه خود نسبت به حکومت اسلامی ایران عدول کند، رژیم تهران آماده است مناسبات خود را با آن کشور بهبود بخشد. دوم آنکه فرانسه به کانون پناهندگی مخالفان رژیم مبدل شده و این وضع باید پایان یابد و سوم آنکه فرانسه باید از طرف‌داری یک‌جانبه نسبت به عراق دست بردارد و بالاخره آنکه مقادیر زیادی از اموال ایران از دوران حکومت شاه فقید در فرانسه باقی مانده که

بازگردانیدن آن به دولت تهران موجب بهبود مناسبات دو کشور خواهد شد. به نوشته *المستقبل* مقامات فرانسوی در پاسخ به این چهار نکته تأکید کردند که دولت پاریس نیز متقابلاً خواهان بهبود مناسبات می‌باشد، ولی در آینده به عنوان کانون پناهندگی مخالفان سیاسی باقی خواهد ماند و از این اصل اساسی عدول نخواهد کرد. از سوی دیگر، فرانسه با تلاش‌های ایران برای صدور انقلاب به کشورهای عرب و ایجاد عدم ثبات در آنها مخالف است و حاضر نیست در ازای دوستی با تهران به روابط حسنه خود با ممالک عرب لطمه بزند. همچنین فرانسه تأکید کرده که حمایت آن کشور از عراق فقط به منظور پایان بخشیدن به جنگ و آغاز مذاکرات صلح می‌باشد. *المستقبل* می‌نویسد دیدار آقای صادق طباطبایی از پاریس نتایج سودمندی به دنبال نداشت، ولی وی با رهبران چند حزب اقلیت فرانسه نیز دیدار کرد و آنها را به سفر به ایران دعوت نمود.^{۲۰}

۵۵۶

مسئله تولید سلاح‌های شیمیایی در عراق تحت عنوان تولید سموم کشاورزی با کمک یک شرکت آلمانی چندی است مورد توجه محافل خبری قرار گرفته است. امروز نیز رادیو اسرائیل در یک گزارش تحلیلی ضمن بررسی این موضوع به تلاش‌های امریکا و رژیم صهیونیستی برای جلوگیری از راه‌اندازی کارخانجات تولید مواد شیمیایی پرداخته است.

این رادیو با استناد به گزارش خبرنگار مجله نیوزویک گفت: «سال گذشته، دولت عراق از یکی از کارخانه‌های آلمان غربی محموله‌ای دریافت کرد که ظاهراً حاوی مواد دفع آفات بود، ولی بنا بر گزارش‌های رسیده از امریکا و منابع خارجی دیگر عراق این مواد را برای ساختن سلاح‌های شیمیایی و گازهای اعصاب به کار برد و انتظار می‌رود که تأسیسات ایجادشده تا چند هفته دیگر رسماً شروع به کار نماید. کمپانی کورت که طراح پروژه مزبور می‌باشد، مرتباً ارتکاب هر نوع خطایی را تکذیب کرده است. ولی مقامات امریکایی همچنان نگران این مسئله بودند [به‌طوری] که حتی تصمیم گرفتند با یک حمله هوایی این مجتمع را نابود سازند. ... این مقامات مجبور شدند از اجرای حمله هوایی منصرف شوند زیرا که این تأسیسات در نزدیکی بغداد قرار دارد؛ یعنی جایی که چهار میلیون نفر زندگی می‌کنند و انفجار این تأسیسات باعث می‌شود که گازها متصاعد شده و باعث مرگ هزاران نفر گردد. سازمان‌های اطلاعاتی اطمینان دارند که تا چندی دیگر می‌توان اثرات گازهای تابون را در جبهه‌های جنگ مشاهده نمود. چهار ماه قبل، مقامات امریکایی و اسرائیلی سلسله گفت‌وگوهایی را با مقامات بن آغاز کردند و تلاش نمودند که دولت آلمان از کمپانی کورت بخواهد که از ارسال گازهای سمی و ایجاد تأسیسات در عراق خودداری ورزد. دولت آلمان این عمل را غیرقانونی دانست و از اجرای آن سر باز زد. حتی دولت عراق اجازه نداد که بازرسان آلمانی از این تأسیسات دیدار نمایند.»^{۲۱}

۵۵۷

حمله گروهی از مردم لبنان به سفارت عربستان سعودی در بیروت، واکنش‌ها و پیامدهایی به دنبال داشته است.

رادیو بی‌بی‌سی در بخش خبری ساعت ۱۹:۴۵ خود از انتشار بیانیه دولت عربستان در محکومیت این حمله خبر داد. خبرنگار بی‌بی‌سی این بیانیه را «به‌طرز غیرعادی شدیدالحن» توصیف کرد و افزود: «در این بیانیه تخریب ساختمان کنسولگری [سفارت] عملی بربرمنشانه و تخلفی از راه و رسم معمول بین کشورها خوانده شده است.» رادیو بی‌بی‌سی همچنین از انتشار بیانیه رشید کرامی نخست‌وزیر لبنان، در محکومیت این واقعه خبر داد. به گفته این رادیو، کرامی «هجوم به ساختمان‌های برخوردار از مصونیت سیاسی را محکوم ساخته ... از مرتکبان [این] عمل انتقاد نمود و از دولت عربستان معذرت خواست.»^{۲۲}

رادیو اسرائیل نیز با اشاره به واقعه حمله به سفارت عربستان در بیروت اعلام کرد سازمان جهاد اسلامی «طی یک تهدید تلفنی اخطار کرد که اگر عربستان سفر حج را محدود سازد، به منافع آن کشور در سراسر جهان لطمه وارد خواهد کرد.»^{۲۳}

باوجوداین، خبرگزاری یونایتدپرس از بیروت اعلام کرد که عربستان با صدور روادید برای لبنانی‌ها موافقت کرده است. به گزارش این خبرگزاری، «کاردار عربستان در بیروت اعلام کرد شاه فهد دستور داده است تشریفات عادی صدور روادید برای زائران لبنانی خانه خدا کنار گذاشته شود و زائران لبنان در فرودگاه جده روادید خواهند گرفت.»^{۲۴}

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۳/۶/۳

۱. سند شماره ۳۳۶۸۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: تلفن‌گرام واحد اطلاعات سپاه کردستان به واحد اطلاعات قرارگاه حمزه سیدالشهدا(ع)، ۱۳۶۳/۶/۷.
۲. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۲.
۳. سند شماره ۳۷۳۷۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استانداری خوزستان، ۱۳۶۳/۶/۴.
۴. اکبر هاشمی رفسنجانی، به‌سوی سرنوشت (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۳)، به اهتمام محسن هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ پنجم ۱۳۸۶، ص ۱۸۹.
۵. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۲۰، رادیو صوت الجماهير، ۱۳۶۳/۶/۳.
۶. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۹، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۲۸، رادیو صوت الجماهير، ۱۳۶۳/۶/۳.
۷. سند شماره ۲۲۷۹۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن هفتگی اخبار منطقه ۱۱، شماره ۵، ۱۳۶۳/۶/۱۱، ص ۵.
۸. سند شماره ۳۳۶۷۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی عملیات شمال‌غرب ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران به رکن ۳ ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۳/۶/۳.
۹. سند شماره ۳۳۶۸۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات سپاه خوی به واحد اطلاعات منطقه ۱۱، ۱۳۶۳/۶/۴.
۱۰. سند شماره ۳۶۸۸۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات سپاه کردستان به واحد اطلاعات ستاد منطقه ۱۱، ۱۳۶۳/۶/۷.
۱۱. سند شماره ۲۲۷۹۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص ۱۱.

۱۲. سند شماره ۳۳۶۸۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات سپاه کردستان به واحد اطلاعات ستاد منطقه ۱۱، ۱۳۶۳/۶/۷.
۱۳. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۹، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۲، کویت - خبرگزاری کویت، ۱۳۶۳/۶/۳.
۱۴. همان، صص ۲۶ و ۲۷، رادیو مونت کارلو، ۱۳۶۳/۶/۳.
۱۵. همان، ص ۴، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۳.
۱۶. همان، ص ۸، مسکو - خبرگزاری کویت، ۱۳۶۳/۶/۳.
۱۷. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۱۶.
۱۸. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۱۲.
۱۹. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۳.
۲۰. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۱۸، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۳/۶/۳.
۲۱. همان، صص ۱۸ و ۱۹، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۳/۶/۳.
۲۲. همان، ص ۵، رادیو بی‌بی‌سی، ۱۳۶۳/۶/۳.
۲۳. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۹، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۲۲، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۳/۶/۳.
۲۴. روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۲۴.